

nogenlunde parallelt, det er ikke fuldt parallelt dermed, men skulde der blive Spørgsmaal om at stifte en Kreditforening for at afhjælpe det Savn, som maasse kan være tilstede hos de smaa Giere i Kjøbstæderne, saa var den Ulykke jo ikke saa stor. Jeg tror imidlertid ikke, at der vil blive Spørgsmaal herom, for det Første, fordi der er meget faa Eiendomme i Kjøbstæderne, som ikke ligge udenfor den Værdi, til hvilken de Eiendomme ere ansatte, som kunne faae Laan efter Lovforslaget, idet de fleste Kjøbstadeieendomme jo ere Mere værd, og for det Andet fordi Gierne af Kjøbstadeieendomme ere nærmere ved Kilden til Laan end saadanne Smaalfolk paa Landet, som maasse bo langt borte fra en Kjøbstad, og som maa benytte sig af Kommissionærer og Mellemandlere, der ikke just høre til dem, der skaffe billige Laan. Skulde det imidlertid vise sig at der var Trang til en Kreditforening for smaa Kjøbstadeieendomme, saa er det et Tilfælde, som til en vis Grad er parallelt med det foreliggende, og som jeg ikke vil modsætte mig. En Ting maa jeg dog gjøre opmærksom paa, og det er, at der ligger noget Mere i dette Forslag end blot et Drist om at komme Husmændene tilhjælp; thi det er ogsaa af den Bestaafenhed, at det har en statsøkonomisk Betydning. Derfor Lovforslaget kunde lede til en mere intensiv Benyttelse af Smaalodder, er det jo en Sag, som har en ikke ringe statsøkonomisk Betydning. Men man vil ikke let fra Kjøbstadeieendomme kunne drage nogen Parallel dermed. Jeg vil sige, at jeg ikke vil tage i Betænkning ogsaa for Kjøbstædernes Beboere om at oprette en saadan Kreditforening, men videre vil jeg ikke gaa. Fra Lovforslaget at slutte, at man skulde have en Forpligtelse til at yde Haandværkere, Fiskere og andre Industribrivende Laan, forekommer der mig ikke at være nogen Anledning til, man kan ikke sammenstille de Ting. Med Hensyn til det Farefulde ved det solidariske Ansvar, da beror det jo ganske paa, hvilken Sikkerhed man tror, der ligger i Eiendommene. Har man den Tro, at de Eiendomme ikke give synderlig Sikkerhed ja saa er det solidariske Ansvar farligt; men har man den Tro, at de give Sikkerhed for det optagne Laan, bliver det solidariske Ansvar ikke farligt. Jeg har den Tro, at det Sidste er Tilfældet. Meget vil bero paa den Maade og den Omsigt, hvormed Lagationsforretningerne blive udførte. Jeg haaber, at det vil ske paa en tilfredsstillende Maade i det Hele taget. Man maa

stole paa, naar Loven bliver omhyggelig udarbejdet, at man da vil finde Folk, som kunne og ville gennemføre Lovens Bestemmelser med Omsigt. Er man ikke saa heldig, at disse Betingelser ere tilstede, kan Loven være skreven saa fortræffelig, den vil, den vil ikke virke til Held alligevel. Det er en Forudsætning, som man altid maa gaa ud fra, man maa have en Tro paa Lykken i saadanne Tilfælde, man maa gaa ud fra, at man ved en saadan Lov vil finde Folk, som kunne og ville gennemføre den saaledes, at den fører til Held, til det, som man har tilsigtet. Ere vi saa heldige at faae dygtige og gode Lagatorer, og kunne vi faae ordnet denne Del af Sagen paa en betryggende og tilfredsstillende Maade, tror jeg ikke, at det solidariske Ansvar truer med at blive overordentlig farligt for Interessenterne og endnu mindre for Staten.

Jeg tror nu at have omtalt i det Mindste det Væsentlige af, hvad den ærede Ordfører for Mindretallet har ytret. Jeg vender mig nu til de enkelte Ændringsforslag. Ændringsforslaget under Nr. 1 gaar ud paa, at Ordene „paa Landet“ skulle udgaa, og at Lovforslaget altsaa ogsaa skal gjælde for Kjøbstæderne. Dette kan jeg paa ingen Maade tilraade. For det Første tror jeg ikke, at der er nogen Trang i Kjøbstæderne til en Foranstaltning som denne. Saavidt jeg veed, kan man i Kjøbstæderne faae meget smaa Laan i Kjøbstadkreditforeningerne. Men selv om det ikke er Tilfældet, ere Folk i Kjøbstæderne i den Henseende ubetinget bedre stillede end Folk paa Landet. De ligge nærmere ved Hjælpen, ved Kasserne, ved de Folk, som kunne vise dem tilrette med, hvorledes man hører sig ad med at erhverve saadanne Laan. Der er ligeledes en stor Forskjel mellem Kjøbstadbygninger og Bygninger paa Landet med Hensyn til Sikkerheden i samme. Kjøbstadbygningerne ville i Reglen være af en anden Slags og indrettede til andet Formaal, nemlig indrettede til Næringsdrift og ikke saaledes som paa Landet ene til Bopæl for en Arbejderfamilie. Jeg tror nok, at Forholdene i det Hele taget ere saa forskellige, at det vil være uhenigtsmæssigt at samle Kjøbstadeieendomme og Landeieendomme i een Klasse. De Ændringsforslag, som ere stillede af det ærede Flertal, kan jeg i det Hele taget tiltræde. Jeg skal anbefale deres Vedtagelse, naturligvis ifær Ændringsforslaget Nr. 9 i Modsætning til Mindretallets Forslag, som jeg allerede paa et tidligere Stand-